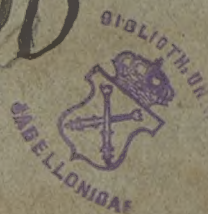

Biblioteka Jagiellońska.

N: 6066

N° 6066

1901. a. 292¹

Historia Narodu Polskiego
od do planowania Zygmunta
Augusta ostatniego Potomku
na z linii Mezkiy Jagiellońskiej

Wnioskowego

[Faint, illegible handwriting in brown ink, possibly bleed-through from the reverse side. The text appears to be organized into several lines, but the characters are too faded to transcribe accurately.]

Pytanie. Co to jest Historia

IXS.MED.15.AA.1

2

Odpowiedź: Historia jest świadkiem czasu, prawdziwym, życiem pamięci, mistrzynią życia, starożytności postem.

Pytanie. Co to jest Epoka.

Odpowiedź: Epoka jest to pewny punkt, stałym i takim rozrzucony dziełem od którego Chronologowie dają początek lata liczy i zaczyna.

Pytanie. Na ile Epok dzieli się Historia Narodu Polskiego.

Odpowiedź: Na trzy: Epoka pierwsza zaczyna się od Lecha pierwszego założyciela polski to jest od roku 556. a kończy się na Pypielu drugim w roku 840. Epoka druga zaczyna się od Piasta to jest od roku 842. a kończy się na Ludwiku królu Węgierskim i ścieżeniu Kazimierza Wielkiego w roku 1382. W tej Epoce panowali naprzód książęta od Piasta od roku 842. aż do Bolesława pierwszego Chrobrego zwanego który był pierwszym królem polskim roku 999. potem królowie do Bolesława drugiego Śmiałego zwanego który tytuł królewski utracił przez rabienie Sgo Stanisława roku 1081. powtórnie książęta aż do Przemysława do którego Monarchowie polscy królami się nazywają roku 1295. Przemysław wdręchał od papieża Bonifacego 8 na 500 lat przed umieszczeniem królestwa polskiego

Epoka Grzecia zaczyna się od Władysława Jagiełły Wielkiego Króla Litewskiego to jest od roku 1386. a kończy się na Zygmuncie Drugim Augustie ostatnim potomku z linii męskiej Jagiełłowskiej w roku 1572. Epoka Krwawa zaczyna się od Henryka Króla Angielskiego który potem był królem Francuzkim to jest w roku 1574. a kończy się na Stanisławie Augustie Poniatowskim w roku 1795. w tej całej Epoce Polacy wolnym głosem sami sobie królów obierali tak z obcych iako z cyrylskich Familii. . .

Epoka pierwsza . . .

Prokuratorzy dziejopisów mniemania o porządkach Narodu. Naszego iedni go wywodzi z gór Karpackich, Indry z Dalmacji i Słoni, inni nakoniec utrzymują iż pod nazwiskiem Wędzów był odwiecznym właścicielem tej ziemi na której się dziś znajduje. Go personarze iestemy i szerepu ludzkiego najogromniejszego gęstozę który był Słowiański. Lech pierwszy o którego roku 650. po narodzeniu Chrystusa był pierwszym Królem Polskim który miał przysiężać z Sławonii. Miasto Gniezno miało wstawieć i wnieść toliż państwa ratorskie, on nadat podobno polakom za herb państwa Ostrołęckiego, potomkowie jego dzie-
dzić mieli tron polski blisko sto lat, podługastej familii wybierali Polacy dwunastu Wojewodów do zarządzania państwem, lecz u którego

którego się pomiędzy sobą o pierwszeństwo przymusili. Pola-
ków i z pomiędzy nich wybrali Krakusa. On miasto
Kraków wystawił i chwalebnie panował lat 28. —

Po nim nastąpił Lech drugi ten rabiwory brata swego Krakusa
został wygnany u Polaków panował lat dwa. —

Po wygnaniu Lecha drugiego oddali rządy Wandrie, siostrze jego
a brata Krakusa 1go. Azygier Hizie Kiemiecki Dobiał się o
jej rękę, lecz ona pogardziła nim, o co on urawiony wysłał
jej wojnę, ta stanowiący na ciele swych Wojsk, rozproszyła
Wojsko Azygiera, a niekiedy słuszy być przyczyną roszczenia
krwi narodu swego, skrzyta sama w Wisłę i utopiła się
panowała lat Dwieście. —

Po śmierci jej wybrali Polacy powtórnie dwunastu Najewo-
dów, rządy ich były pełne zamieszania i kłótni przez lat 10.

lecz gdy przemysław porzucił narwany Leszek pierwszy
odniósł zwycięstwo nad Węgrami, za co Polacy oddali mu
rządy, ten dosyć chwalebnie Polskę rządził panował lat 34. —

Po nim nastąpił Leszek drugi ten niemił panowania swego nie-
wystawił panował lat 16. po nim obiół rządy Leszek 3 lecz onim
nie Historyja nie wspomina panował lat 10. po nim nastąpił
Popiel 1. ten z Giermą do Krasowicy stolicy państwa ^{pozwodzi} panował lat 15.
po nim nastąpił Popiel 2gi na którym się skrzyta familia Les-
ka 2go panował lat Dwieście.

Epoka Druga.

po śmierci popieła 2go był król w wielkich zaburzeniach
Dla tego że polacy nie mogli się zgodzić na obranie nowego
Krzyszcia, lecz gdy w raz większe zaburzenia w kraju były się
dobyły, polacy zjechali się powtórnie do Torunia, i obrali tam
tegoż obywatela Krzysiem imieniem piasta ten chwalebnie
pałkę rządził przez lat 19. umarł roku 861. — Ga-
milia jego przedziękta tron polski w linii męskiej do-
roku 1340. skończyła się na Karimierze Wielkim, w linii
żeńskej na Jadwidze córce Ludwika króla Niegierskiego
i polskiego a Władysława Jagiellowa króla polskiego po nie-
roku 1399 w Krystwie Marowieckiem skończyła się na Ja-
nuarze Krzysiu roku 1526. W Szlęsku skończyła się na
Jerzym Wilhelmie H. Sigmundkim roku 1649. W linii rui-
skiej ustata na Karolinie Krz: Holbertynskiej na Waj-
semburgu roku 1764. — po śmierci piasta obierzący
Ziemowit syn jego, ten podbił Morawię, Pragę i pomo-
rę do polski przytężył, w wojsku dobry porządek uczynił i ka-
nosć zaprowadził, panował lat 31. —

po nim,

Przed nim obiół rządy Leszek 4ty, ten wstąpił w Cya ślady" ra-
wojował narody nad morzem Bałtykiem mieszkał u panował
lat 21. — Przed nim Liemomysł syn jego obiół rządy, ten ni-
czem panowania swego niewstał, tylko tem że był synem Mierzy-
stawa który Religia Chrześcijańska przyjął, gdyż do Mierzystawa
cały naród polski był pogański, panował lat 51. —
Przed nim Mierystaw brat syn jego obiół rządy, ten chęć się
ożenić z Dobrową córką Bolesława Kijaka chrześcijańskiego, a nie był
pogańszczyzną, odmówił mu Bolesław córki, lecz przyrzekł
mu iż dać, jeżeli by przyjął wiarę Chrześcijańską, z całym
narodem, to gdy Bolesław przyrzekł i uczynił, Dobrowa
dostała mu się za żonę, a religia Chrześcijańska roku 965
została wprowadzona do polski, Mierystaw porządkował Sta-
dary, Gnieźnieńską, Kiełkowską, Płocką, Kujawską i Płocką
posyłał Mierystaw Lamberta Arcy-Biskupa Kiełkowskiego
do Przymu prosił go papieża Benedykta 8go o koronę, dla
siebie i następców swoich, lecz że niebyła ugrontowana religia
Chrześcijańska więc papież odmówił mu tego i miesiąc pod
zmianą Kijaka polską rządził. Umarł Mierystaw roku
999 panował lat 35. pochowany w Poznaniu. O Mierystawa
zakładam się już pewna Historia Narodu polskiego...

Po śmierci Miecysława obiegł rządy Przemysław syn jego zwany Chrobry to jest Waleczny, On był pierwszym królem polskim. Wzrostł się koronować w Gnieźnie, i on jest prawdziwym ratowniczym królestwa polskiego, prowadził wojnę z Czechami Morawczykami, schodził do Prusaków i Pomoran i do przyzicia Miary Chrześcijańskiej nakłonił. Stigret Austriacki kilka razy zwyciężył i kraj swój od niego odzyskał. Sala z Obz. Stigrety aż do Dniepru rozszerzył, i w nich różne stopy rąkoma rozkładał, utwierdził Religiję Chrześcijańską, i sprawiedliwość i dobre obyczaje zaprowadził. Stolicę państwa do Krakowa przeniósł. Siato Sgo Wojciecha Arcy-Biskupa Gnieźnieńskiego do Prusaków, którym Ewangelię opowiadał i rabitego kupił i do Gniezna wprowadził gdzie Ottona Sgo Cesarza odwiedzić jego grob Sgo Męczennika i wielką upamiętnienie i przepychem przyjął. Umarł ten Wielki Król w Poznaniu i tam pochowany roku 1025. panował, i wielką Państwą, przez lat dwadzieścia i sześć. Za jego panowania nastąpił pobórny wojenny który długo w Polsce trwał, i piewania przed rozprawieniem bitwy pieśni Boga Adria od Sgo Wojciecha utwionej. Pieśń ta jest najdawniejszym rabytkiem poezji języka polskiego.

Po śmierci

5
Po śmierci Bolesława (chrobrego syn Jęgo Miecysław
drugi zwany Gronowy obiął rządy, utracił przez nierząd i gnu-
sne panowanie swoje, kraje od Cyra rozwojowane i schodowane,
jakoto, Rus, Szechy, Morawy i Słowianów mieszkających nad
Elbą, którzy się poddali Niemcom, i stąd powstało wielu
książąt w Niemczech panował lat 9 umarł roku 1034.

Po śmierci Miecysława obiął rządy Rysa zona Jęgo ta niebę-
dąc przychylną polakom, Niemców na wszystkie urzędy wy-
wyższała, za co od polaków znienawidzona nieufając wiżęcy
Kardowi, syna swego Karimierza korony i bogactwa kro-
lestwa zabrala i uciechala do Konrada drugiego (carrza.
Syna oddała na nauki do paryża, który po ukończeniu
wstąpił do klasztoru Benedyktynów w Opactwie de Clugni
we Francji. Lecz nierząd i napady nieprzyjaciół polski, któ-
rzy na ten czas znowu uwaga ^{wyprawy} wyrzucił nierząd kraj i bogactwa
zabierając, i tak w Katedrze Sg. Wojciecha ^{kościeli} kościeli taki chrześ-
ty nie ledwie od 12 osób mógł być ^{przebieg} przebiegiony, i bardzo wiele innych
krociwowych rzeczy. Polacy w tak smutnym stanie wysyłać
posłów do papieża Benedykta 9go, prosiąc o uwolnienie od
słabów zakonnych Karimierza prawego dziedzica Tronu pol-
skiego, co gdy Benedykt pozwolił, pod warunkami temi,

aby wszyscy Polacy płacili co roku grosz węgierski / co świę-
to piętorem nazwano / nożenia co wosy w święta białych
itki na wsi, na wosk i taty Dyakoniskiej i gołenia głowy na
krystall konury cackonney.

Włodzisław powrócił do polski roku 1034. obięt rząd
woparty prawkami cesarza Henryka 3go pobit Czechów
wdebrawoy im Śląsk, Pomorzanów i Prusachów do krolu
przymsit, Mazurów zbuntowanych pokroimit, mędrze i
chwalebnie panował, postanowił surowe prawa na buszy-
ciół wewnątrzney i pokornyosci, za co Polacy dali Mu nazwi-
sko Włodzisława Polski. Umarł roku 1058 pochowany
w Poznaniu panował lat 24. Zostawił z Marią Dobrogniew
córką Włodzisława H. Ruskiego synów dwóch Bolesława
Drugiego Władysława Hermana i córkę jednę Świętosławę wy-
daną za Władysława Hg. Czechiego. za jego panowania po-
wzięto bć pieniędze w polsce, bo pierwszy z krolów polskich
wziął umiał / podług Bielskiego /.

po nim obięt rząd Bolesław Drugi zwany Smiatym
w porządkach panowania swego chwalebnie mędrzył Polskę
i kornyte dla nasu prowadził wojny, zawojował Węgry.

Nęgrów, którym Bella króla na tron przyprowadził z wyją-
tkiem Przechów, Prusaków i Szwabów, rąk pióro się w rękach
w Kijowie, gdy go napominał Sł. Stanisław Krupianowski
Biskup Krakowski, aby poprzestał rozpuszczać, nawet i kłó-
twę mu zagroził, o co Bolesław urażony rabił go własnoręcznie
roku 1078. Dnia 8 Maja na Skacie przy odprawianiu Sł. Sł.
po tem zabójstwie został od Grzegorza 1go papieża wykle-
ty a pogardzony od Narodu, Polskę opuścił, udał się do Wę-
gier, a potem do Karyntji gdzie w Klostorne Ofsyachim ry-
cia przykładał ^{puszka} ~~puszka~~ i tamże iest pochowany. Pano-
wał lat 23. Polska na ten czas straciła tytuł Królestwa
i przez 220 lat tytuł Księstwa wzięła, aż do przemyśle-
wa który w roku 1295 tytuł królewski odnowił i koronował
się koroną.
po ustąpieniu Bolesława Śmiętego z polski Władysław
swoy Hermann brat jego obierzył. Starat się Włady-
staw w Grzegorza 1go o przyprowadzenie tytułu Królewskiego
ale mu odmówił, i pod Zmieniem Księstwa polską królestwo
prowadził wojnę z Przechami, Prusakami i Pomorzanami.
których przez Sieciecha Wojewodę Krakowskiego poko-
nał.

Synowie oburzyli się przeciwko Władysławowi, a to iż zupełnie
Świętosłowi rządy państwa powierzył. Się tylko z osobami orzekali
aż go od dworu oyna oddalili. Książę dwóch synów Boles-
ława 3go i Zbigniewa uprzedzonego z nieprawego toza. Umart
roku 1162 pochowany w ptochu panował lat 20. —
po nim obiół rządy Bolesław 3ci zwany Krzywousty, a te jego
panowanie ptołary wojnę prowadzili z roznemi Narodami iś-
ko to prusakami, pomoranami których za staraniem Otto
na Biskupa Bamberskiego do przyjęcia religii chrześcijań-
skiej zmusił, fochami, Łużanami walcząc z niemi okolo
Dniepru, wygrał przeszło 40 batalii, Najpoczwarniejsze
ryzygato jego było pod Wroclawiem z Henrykiem 5tym
Cesarzem Niemieckim, którego tak zbit wysoka śmierć
mogli prędko pochować iat zabitych, przy zochalio z uko-
drity się na porzanie trupów, i dla tego to miejsce cesare
nazywaia się cieniem polem. Wadrowie Bolesław i Charbi-
mir wielce dopomagali mu swem mężstwem i biegłością w
sztuce wojennej, pierwszy utracił prawą rękę któremu
Bolesław anacarne nagrody powynił i oserowato tę rękę
ulać karat i tę mu darował. Drugi zcharbit się pmer

podniesienia buntu przeciw Bolesławowi za co był i śmiercią ukarany. Wiele Bolesław uciepiał od Zbigniewa brata swego który ustawicznie narodził programy przeciw Bolesławowi pobudzał Bolesław uciepiony gniewem, szukał kto i gdzie go uwolni od tego Władysława, Dworzy i żołnierze użyli zawiady to Zbigniewa rozniekali. Uwolnił Bolesław Dąbrowskiego od rąk Abla przywrócił mu koronę Dąbrowskiego i biwory go reszcie tam i Dąbrowskiemu prawego króla na tron przywrócił. Jedną tylko bitwą przegrał z Polakami, którzy przez podstęp wyjechał jego ród rozniekali. Umarł roku 1140. pochowany w Płocku panował lat 37. Bolesław idąc za zwyczajem w Europie po wojnie na ten czas używanym podzielił kraj między synów, przez co stał się przyzryną blisko 50. lat królowi, gdyż synowie jego nawzajem wojnę z sobą prowadzili przez co osłabli. Karol. Władysławowi 2. spuścił w całości najstarszemu synowi dostatek się tegoż Krawców, Sieraków, Łęczyńskich i Łask i pomieszczenia z tytułem pierwszeństwa i władzy najwyższej nad całą Polską. Bolesławowi 4. Kędrzawem zwanemu dostatek się Kę: Marowickie, Krzywizna, Dobryńskie i Chetmiskie. —

Mieczysławowi 3. Starym zwanemu dostata się Wielkopolska
Henrykowi dostata się ziemia Sandomierska i Lubelska. Tharimie-
rowi 2. Sprawiedliwym zwanemu onato bętricomu na ten czas
nie niewyrzucił, tylko czekać synom mieć nad nim opiekę.
Gdy się Bolesław pytał o to czego by nie niewyrzucił Tharimierowi
odpowiedział / że i wójt który się bory na ceterach
krotach, potrzebuje interwencji i wójt który by nim kierował /
przez to podobieństwo dat do zrozumienia że Tharimierz zostanie
Krzędą całego państwa, co się też dzieje. —

Po śmierci Bolesława 3go. Mładystaw 2gi Spławacz obiół
rządy, umarłszy Agnieszki żony swojej, córki Leopolda Krzyż-
Austryackiego a wnućki Cesarza Henryka 4go. / prowadził
Władztwo przeciwko swym braciom, chociaż im król na-
znaczył wdebrać i stać się Krzędą całej polski. pokonawszy
Bolesława 4. i Henryka wypędziwszy ich z dzielnic swoich
ojca wyrzucił, chociaż z swym wojskiem udali się do
Krzędzi i w ramach porządku zamknęli się, gdy im porit-
ki nadeszły, porzucili wszystko Mładystawa tak iż musiał
uchodzić do Niemiec i tam w Szwabii szukać pomocy.
Później ~~z~~ odesłali żonę także do Niemiec za nim panował

panował lat 26.

8
po uśląpieniu Władysława 2go z Polski Bolesław 4. zwanym
Kędzierzawy objął rząd nad Dwoma Dzielnicami, Cesarz Frede-
ryk 1. zwanym Młodobrodny wymógł na Bolesława Słazę Ma-
Władysława 2go, lecz pod tem tylko warunkiem że się zresze-
reksy do inowrocławia w polow. Nie długo się cieszył Włady-
sław Słazę Ma, gdyż w krótkim czasie radził się z nim, a znowu jego
podzielili pomiędzy siebie Słazę Ma. Bolesławowi dostali się Hrz.
Wrocławskie, Mierosławowi Hrz. Opolskie, Raciborskie, Opaw-
skie i Pieszyńskie, Konradowi Hrz. Głogowskie, Kroszynieckie
i Leganówskie. Po tamkowie tych Książąt poddali się Czechom.
Bolesław ukończywszy wojnę z Cesarzem, obrucił się znowu
na Prusaków którzy się z pod kotwicy wyłamywali, do poro-
czenia przymusił. Powtórnie podniósł bunt Bolesław
wyprawił się z Wąskiem przeciwko nim, lecz niebawem ra-
paciwory się w bagna okropną poniosł klęskę, zginął tam
na ten czas Henryk Książę brat Bolesława, a Dzielnicę jego
dostał odłana, Thadiszowi drugiemu który dotąd nie miał sadu
Dziatu. Umarł Bolesław roku 1173. pochowany w Krakowie
panował lat 26.

Do śmierci Bolesława Hgo Miecysława. Zci po nim nastąpił
ten pokładający największą potęgę swą w bogactwie, a zaraz stał
się polakom uciążliwym przez wielkie podatki i zderstwa któ-
re czynił, gdy go upominat Gedeon Biskup krakowski, a on
wcale niechciał się poprawić na sprawę tego Biskupa i wielu
innych senatorów od rządów został oddalony. Karimierzowi więc
bratni jego rady państwa powierzył, które on z wielką tru-
dnością przyjął, a Miecysław uciekł do Niemiec i tam szukał
w krewnych pomocy. Otton syn Miecysława Bgo bunt przeciw Ogu
podniósł za to że Ojciec więził dzieciom z drugą żoną sprzyjał.
Karimierz ułaskawiony nad niecierpieniem brata, nieprzyjął raty
Wielkopolski która mu się poddawała, tylko przestał na gniewanie
a Miecysławowi i Ottonowi synowi jego który się im wstawił
z Ogiem pogodził odstąpił.
Karimierz oburwszy rady po Miecysławie, naprzód zkasował
wszelkie podatki ustanowione u Miecysława. Natomiast
szedł do Łęczycy względem naradzenia się o Dobro kraju z Sądem
i ten jest pierwszy przyjazd w dziejach naszych, gdzie Sąd
był przypuszczony do prawodawstwa. Potem Włodzława
Książęa Ruskiego i Włodzimierza Włocławskiego, Miecysław
widząc Karimierza zatrudnionego wojną Siostrą porządkował
Dzieci płaczącą wesele jakoby Karimierz ginął, czego przez to

rogi państwa obięz, lecz fater i samiar Sliczystawa i Kuttka nie
wzięt, bo Kazimierz Dowiedziawczy się otem przybył do polski
Kazimierz wypuścił lennem prawem porostając iecore do Stupca
poimorany Wracistawowi Sliczystawa iecore, a Gdancka
okolicie Samborowi, pokonał Węgrów którzy się chcieli stać panami
ni Rusi i Kijetwo to holdownice ucrzyni, a granic obu Naso-
wów Staty się góry Patry, Kazimierz postrobniewczy Rusi iecore
obruć ożer swoj na Ładwisingów mierzkaigę krajach po-
stasich których pokonał. Po śmierci Leszka syna Bolesławowa
zgo wziędrzyt Kazimierz Sławowsze i Trujawy. postanowił kan-
clerza i podkanclerzego koronnych, którzy aż do roku 1557 obydwu
z stanu duchownego byli. Umarł Kazimierz słownie i sprawio-
dliwym nazwany w Krakowie i tamże pochowany roku 1194
panował lat 16. Zostawił z Heleny córki Wasylowa Kijetwa
Petrskiego dwóch synów Leszka zgo zwanego Białym, Konrada
który się stał krzepem H. Sławowickich i córkę iedną Salomeę
wydaną za Holomana, syna Jeronima Króla Węgierskiego. Za
tego czasu papież Klemens 3 dopraszał się o dźięsianę a polski
na odryskanie ziemi Świętej, Narewaną ię Saladyńską w Salady
na Króla Saracenów który w tych czasach Jeronimę i ratę ma-
wie ziemie H. Choresianom wlebrał. pozaktadał Opactwa Kiewskie, Sule-
wskie, potkrywnickie, H. horkie, Witowskie i ptockie. Kradu byli iyciguz za
Kazimierza był pierwszy polski dźięspis Narodu naszego.

po śmierci Krasiemiera Sprawiedliwego obłąt rządy Leszek piąty ruszył
Piały, lecz dla młodych lat powierzano rządy Helenie matce jego imię
Dano jej do rad pełkę Biskupa i Mikołaja brata jego Wojewodę
krakowskich. Mściwysław się gwałtem się starał obłąt rządy i wojaka
swe sprawać w okolicie Krakowa, lecz został pokonany wojaka
jego rozproszone w tej potyczce sam Mściwysław i jego synowie
a Prokasz syn jego poległ na placu. Bp Młody niecierpił
potrzeb tak sobie wziął Helenę i Mł. Dobrowolnie ustąpił rządy
Gdy niedopetnit warunków które przypieczętował polacy nowu wezwali
Leszka do rządu. Mściwysław wymusił na się porozumienie i niedotrzy-
many warunków po trzech raz. Był przypuszczenia do rządu
w przedzie jednak umarł, uwolniony Synowie swego od tronu
a król od którego i samiznawia, pokonany w bitwie panował lat
pięć trzema powrotami do rządu. Po śmierci jego wezwali polacy
Leszka zgo warunkiem aby go wołał Wojewodę Sandomierskiego
skarzał na wygnanie, lecz Leszek nie chciał niesprawiedliwie od-
dać przyjaciela swego od siebie, lubo go wołał chętnie sam na to re-
lat dla dobra Państwa wołał zgardzić tronem. Oddali polacy
Młodym synowi Leszka synowi Młodym synowi
zgo rządy który lat 3 panował, bo gdy Leszek wbił się zupetnie
zwycięstwo nad Chuiami pod Zawichostem gdzie się
x Roman.

10
Roman na placu polegał Władysław dobrowolnie mu oddał¹⁰ pięt¹⁰ m¹⁰
dów i polacy uznali go swym panem. Leszka zatem uwitowa-
niem było by dobry porządek w kraju naszym. Wtedy pięt¹⁰ m¹⁰
na, Kujaw, ziemi Dobrzyńskie i Chelmińskie Konradowi bratu
swemu który się stał szczeni^{em} Władysława Pięć¹⁰ m¹⁰
niemogać się opreci prusakom którzy ustanowili kraj Jego naierz-
wował na pomoc przeciwko nim Kawalerów Mierawych i In-
plant lecz tych prusacy pokonali, wiewał innich Kawalerów
Niemieckich zwanych Krzyżakami roku 1227. na dawny
Jm. ziemie Chelmińskie, którzy w przeciągu lat 50 stali się
panami prus i przymusili krajowców do przyjęcia religii
Chrześcijańskiej. Lecz to wynikły blisko trzy wieki okrop-
nej wojny między temi Niewdzięcznikami a Polakami którzy
kraj pustoszyli. Największe kłopoty radali trzy razom
Łochów. Pod płowami potoczywszy na placu ich trupem
dwadzieścia tysięcy roku 1324. Władysław Jagiełło pod Grun-
waldem Janenbergiem i Koronem, zbirów w tych trzech mie-
scach do 30 tysięcy, a Karimier 4. ty po 14 to letniej wojnie
z niemi pruscy do polski przytoczyli roku 1446. Szatope-
tek który był wysiężony Władysławem pomierzeniem tenowym od Lesz-
go niechciał winnej daniny Leszkowi płacić.

i wymagał koniecznie na Leszku tytułu Króla pomierania i sędzi
i następów swoich. Leszek nakazał Mu ijechać do Gzawy gdzie
iż sam był, lecz ten wpadł potajemnie do Gzawy z pomocni-
kami i Leszka w tąż piel. rabił. roku 1227 panował lat 27.
Zostawił z Grymnistawy St. Sufickiej żony swojej syna rwanego
Bolesławem Wstyśkiewym, za jej staraniem Religius ob-
rządków Ormianiskich na Rusi polską roku 1220 wprowadze-
ną była która Unia ruska z Kościołem Rzymem
w Polsce roku 1666. przyjął i do tych wsiąsł na podole
i Rusi przewozi pod władzą Arcy-Biskupa Ormianiskiego
ktorego katedra jest we Lwowie.
po śmierci Leszka jego obięt rząd Bolesław St. Wstyśki syn
jego mąż na ten czas lat 7. Konrad Król Słowacki z
Henrykiem Król: Wrotańskim stęgo się pomiedzy sobą kłuci-
li i kilka potyczek z sobą zwaśli który ma być Opiekunem
Bolesława, Henryk utrzymał się przy Regencyi państwa
i Bolesław iędał mieć go swym Opiekunem w królu iednak
Henryk używany niespodzianie od Bolesława ^{Konrada} musiał się
zwrócić Opieki nad Bolesławem i regencyą Konrad państwa obięt
Bolesław St. przyrzedłszy do lat zdolnych. państwem rządził
a ięga ubezpieczył się na tronie wreszt w traskata Bolesław 4.
Konrad

Królem Węgierskim pojąwszy w małżeństwo córkę Jego Ko-
negunda. Podczas jego panowania kraj wielkim niebezpieczeństwem
podpadł, Książęta Brandenburgscy odrywając kraj od Wielkopolski
a z niego tworzyli Monarchię Konrad Książę Mazowiecki
do samego końca swego czynił nieustanne zamieszkania w Narodzie
Litwini i Chryzacy łupili bywały nasrą, najwięksi nieprzy-
iacie od tych wrożytkich byli Tatarowie którzy dotąd szanemi
niebyli, pod dowództwem Gengiszkana w roku 1240 który po
zawojowaniu całej Azji obrócił swe hordy na kraj nasz,
miasta, wsie palili ludzi starych wyrzynali a młodych z sobą
rabierali. Stoczyli Polacy pod Krzywim bitwę ale zostali
od nich pokonani, Bolesław dowiedziawszy się o niebezpieczeń-
stwie do Węgier, na przed radę państwa przywitałszy sobie
Bolesław Łyż syn Henryka Książę Wrocławskiego a potem
Konrad Książę Mazowiecki, Tatarowie nieśpieszili się aż w Słazę
gdzie pod Lignią rozszeregtem rozszczyli wojska Chreścijańskie
i kraj cały spustoszyli. Po ustąpieniu Tatarów z polski i prowadzili
Polacy Bolesława z Węgier. Bolesław wytypił szawingów między
szkaczych w krajach podlaskich i kraj ten do polski przywrócił
zabudnował kraj ten Polakami, roku 1251

J. W. SMOLARSKI

WIELKOPOLSKA

w Bochni a potem w Wieliczce odkryte zostały, Stanisław Chre-
pankowski Biskop Krakowski który był rządy przez Boles-
ława Śmiatego roku 1078. 8 maja na staraniem Bolesława
został poświęcony w pórset świętych i za patrona polsce nadany
od papieża Inocentego 4go. Lwów pod Bolesławem byli przy-
jęci w opiekę rządu. Karolizm Bolesław Sroty który żył w
roku 1279. panował lat 62. pochowany w Krakowie w Gran-
iozkanow, nastąpił następca po sobie Leszek (brat) Mieszka
Śieradzińskiego wnuka Konrada A. Marowieckiego, bo z Long są-
rachował się w rygości, temu to miasto Kraków winne
powiększenie swoje i na nowo odbudowanie. Za panowania
Bolesława Konrad A. Marowiecki ustąpił wiceksiężem
Ary-Biskupom Gnieminińskim Książki Łowickiego, a to is-
Jana (brat) Kanclerza i jego a Scholastyka Katedry
ptorki obwiesi karat, pod tym iednak warunkiem
aby Ary-Biskupi Gnieminińscy tytułowali się Karolin-
mi ptorkami.

Po śmierci Bolesława obłąt rządu Leszek G. sroty ciwany
Czarny pokonał Rusinów i zniszczył tryt Bolesława Halickiego
które zostało na Leonie Romanowiczu który był trzecim królem

tego Królestwa, Litwinów zbit a Jadrvingów ze zwycięstwem wy-
siorczył. Tatarzy znówu wpadli do Małopolski roku 1287
kray. Do reszty zniszczyli, ogotawiając go z ludnością, gdyż wszyscy
młodzieńcy nabierali prostug świadectw Kronikarzy samych Spanien.
Do 22,000 nabrali. Głód i morowa zaraza kray do reszty zniszczyły
Umarł Leszek C. roku 1289 panował lat 10. nie zostawił na-
szego potomka ani wyznaczył następcy. . . .

Do umarłego Leszka prawem dziedzicznym państwo na Mały
stawa Jego Łokietkiem zwanego Hę: Sieradzkiego brata Jego
spadło, jednak za sprawą pawła Biskupa Krakowskiego
Bolesław Krc. Masowicki został obrany, nie długo się cieszył
bo Henryk H. Krc Wrocławski za pomocą Obywateli Miasta
Krakowa, Bolesława oddalił i przyjął go z ręki się zgodził
nie długo trwał panowanie Henryka bo został otruty, a Mały
Krakowski oddał Przemysławowi Księciu Polnanickiemu, ten
oddał go Wacławowi Królowi Czechickiemu, i z tego powstała
wojna między Wacławem i Małystawem Łokietkiem który się
chciał przy rządach utrzymać. Tatarzy i Litwa kray pusto-
szyli polacy sta zaradzenia tylu Księgom Przemysławowi i Księciu
Polnanickiego najmocniejszego na ow czas z Piastów w gnieźnie
26 czerwca roku 1295 królem polacy go ogotawili. Przemysław

odryskał od papiera Bonifarego 8 tytuł królewski w 225 lat
po utraceniu przez Bolesława Śmiętego, a 500 lat przed zniszc-
zeniem królestwa polskiego ^{które było} do r. 1755. niedługo przedmystaw
panował bo sąciady widząc kraj w potęgę wstającego i nieśli
się zardrosnąć i trwoga, i spisek na jego życie ułożyli.
Przemysław obchodząc Boże Narodzenie w Rogorniu z linami
ku siemintowiczy polskiej, ogłosiłno turnieje i na szrankach
pociewat wielki proponer a na nim onet Biały i te stawa
na praporu wyryte. On oznakę zwycięstwa polackim
przywodził. Lecz Margrabiowie Brandenburscy nie zważając
spisek potajemnie przedmystaw zabili tego samego soba
z którym był obrany w Rogorniu. Zostawił z Rysy zony
swojej a córki Woldemara był króla Szwedzkiego córkę i żonę
Elżbietę która się Wacławowi królowi praskiemu w małżeń-
stwo dostata. . . Władysław Łokietek powtórnie przyjechał
do rądów usposłucha pomine a w prawdy do Sztetna
niechory tam kraj podobnie jak on niechoryli. Zolnierze jego
poworuciwszy z korzyścią wyprawę zdatkom własnym stali
się przykreml, przez co król Wielkopolskie gdy Łokietek od-
jechał do Małopolski bunt przeciwko niemu podnieśli i
Wacławowi jako zięciowi Przemysława rądy państwa oddali
którego zjechał do Gniezna i tam był ukoronowany.

potrafił Władaw ubrać mać w prostuszeń i towie buszliwych i spohay
ności w kraj zaprowadził dla ułatwienia handlu i sprowadził¹³
do polski grose freskie. Póź ten czas panowania Władawa
Łokietki: naprzed potajemnie w polsce potem w Węgry, na
koniec w Rumie. Stuziem cierpieniem o ptarac mto doświ bę
dy i wszokole nieuzurę i wstuki panowania ucyt się, niedugo
jednak niewola trwata bo po sześciu latach panowania Ło-
kietek dowiedziawory się o śmierci Władawa powrucit do polski.
W ten czas Margrabiowie przywłaszczyli sobie pomorze i Gdańsk
a Bolesław Kie Opolski kraków. Wielkopolanie wzywali do tronu
Henryka Kie Glogowskiego. Łokietek męstwem i stateczniz pna-
tamawory wszystkie trudności dnia 20. stycznia roku 1319 koro-
nowany był królem polskim w krakowie i to miasto wtedy
stało się stolicą królów polskich aż do Zygmunta Bzgo w. którego
Warszawa zaczęła być stolicą królów. Krzyżacy niechcąc swowii
pomorze polakom, Łokietek wydał im wojnę i pod potowami
w Kujawach na 20 tysięcy na placu ich potwżył jednak ziemie
pomorskie nieodebrał. Za jego panowania Słask kupetnie
odpadł i poddał się dobrowolnie Czechom Łokietek dobry po-
rządek w kraj wprowadził i jego uwarai nakeri na Kiedno-
wycielu Monarchi polskiej. Póź Matierstwo syna swego Ka-
simierza a Anna córka Gedymina K. Litewskiego zaślubił

granic polski i z tej okolicy postanowił Order Orata Białego
roku 1325. który to Order August Dąb z Gykoinie roku 1405
wznowił. Ulmar Łokietek w Krakowie i tamże pochowany
roku 1333 życia B. go. panował lat 31. -
Po śmierci Łokietka obłąt rządy syn jego Kazimierz Białok
ny Wielki. pokoj z Kriyriakami putołodrit obto piwozy jn
pomocna, zrekł się także Słaska a Jan Król Cheski tytuł
króla polskiego, którego królówie Chescy po Maławie używali.
Ziemie Wschowska z Leganiskiemu odebrał i do Polski przyjął
czyt, Dus rzą po śmierci Bolesława z Ruskiego w prowin-
nyję polską samienit, zaberpierywozy tam tym mierzhanow
prawa wolności i wiary wyrnanię, naprowadził tam podobny
urzędników iak i w polu na ten czas były. W roku 1344 Jęwolat
Kazimierz do Wistiny Senat, Duchowienstwo i przednięzych
kraju Obywateli, tam ustanowił Sady Delacyne i Agresyphie
a najwyższy Sąd ustanowił w Krakowie. Katedrę Arcy-Bi-
skupa polowa Stalickiego do Lwowa przeniósł. On przyznał Jar-
stawowi Skotnickiemu Arcy-Biskupowi Gnierninickiemu
tytuł pierwszego Knia w Polsce którego zwano Prymasem
Wiele miast i fortecek czyli zamków powystawił, a dżur
polepszył. Wiele Kazimierza przesłał z tawą oręzia, ale cidden
w sxture

14
co naturę panowania nierówną, odumiał Karimierz polską, kwi-
tną, silną, bogatą i ludną a rządził ją cackiem zniszczoną i ni-
ludną. Kraków znacznie przyrodoł, Złoty dom swobody i wolności
nadał pod jego panowaniem Włościanie szeregulnej upłeki do-
prawiali i naród był cacki szeregulny. Wydał za cesarza Ka-
rola 4go. weneckę swoją Elżbietę Alkę pomorską, pora prawda
na wiele różnych królów i ksiąg. jako to królów Ludwika
Węgierskiego, Piotra Cypryjskiego i Waldemara Duńskiego
Księga Bogusława Pomorskiego ojca Elżbiety, Ottona Bawar-
skiego Władysława Świdnickiego, Władysława Opolskiego
i Lesława Małopolskiego, wzywa tych gości Karimierz
w swoim kościele utrzymywał. Na tem weselu stawny
młody Mierzyński obywatel Krakowa i prokurator króla
ski popisywał się i bogactwy swymi zaproszonymi tych wzy-
wanych gości na ucztę do domu swego i udarowywał każdego
z osobna znacnym podarunkiem. Niemniej potomstwa
wyrzucił siostrzeńca swego Ludwika króla Węgierskiego na-
stępca. Przygotował do rządzięcia Akademii
Krakowskiej, i roku 1364 otrzymał bullę do tego od papieża
Urbanusa 5go. On był ostatni z potomków piasta z linii małopolskiej
Umiał Karimierz mając lat 60 w roku 1370 panował lat 37,
pochowany w Krakowie.

po śmierci Kazimierza Wielkiego obłąt. król Ludwik król
Węgierski ścisłszy się z jego synem Kazimierzem, po sobie wyzna-
czył następcę. Ludwik cały kraj królestwem Węgierskiem
niebył w Polsce tylko dwa razy, raz dla koronacji, drugą raz
dla wyparcia najazdów Litewskich na Rusi Czerwoną, przez co król
został wielkim berprawion. Wykorzystał do rządów matkę
swoją Elżbietę wysiadłego umysłu niewiastę, pozmierzył uczynił
Młodym królem Apolskiego król-królem polskim który to
Młody król na Jasnej Górze w Pizetochowie zatorzył i w nim
obrasłaskami słygu i Sądziwiztorcy panny Maryi
znaney / Przesłuchowskiej / którego z Rusi Czerwonej spro-
wadził ztorzył. Ludwik by za bezpieczył który z swych
swoich tron polski, bo potomka poci męskiej nie miał, przez co
nadat wielką wolność i przywileje szlachcie, a sam ścisł
następcę swoim powagę królewską i dochody, by moźniej
wzrostł sobie rządził i porządkował i młodość, powiaty, na-
wet ceterum, i tym to frynarkiem otrzymał przyznanie
nie od szlachty z podim co król która jego adwirdy. tron roku
1384 w Korypiach. Biskupstwo Kazimierskie zatorzył. Umarł
Ludwik w Gynawie roku 1382 pochowany w Węsenburgu
w Węgrych panował lat 12. i dwanaście. Opoka 3.

Spiska bracia.

15

Po śmierci Ludwika przez lat trzy Naroc był w wielkich namyśle-
niach i kłopotach z przysiężnym bratobrotem, lubo Ludwik zabezpieczył
Gron dla Jadwigi córki swej, Zygmunt Brandeburski mąż Maryi
starszej córki Ludwika Król Węgierski, i Liemswit Książę Mazowiecki
abroymą z kłóczyli się uczynić Panami tego testu. Polacy dla ocalenia
Narocu od kłótski i zguby, wysłali do Węgier po Jadwigę którą sa przy-
byciem do Krakowa roku 1385 chorował Arny Biskup Gnieźnie-
ński i Biskup z warunkiem iż przyjmie takiego męża i niego
Jez Naroc wybierze. Ludwik przyjechał przyjechał, iż inwazja sy-
wa Wilhelmowi Olgiu Praskiemu który przybył do Krakowa
w nadziei przyzyskania królestwa i udzielił Jadwigi ręki, lecz z niema-
widroby od Polaków, przymuszony był wyjechać. Liemswit Olgię
Mazowiecki, kłótsy widokiem Jadwigi widząc, iż tyle wdzięku i
Natury abogacana, abroymą z kłóczyli się sobie przysłać. Na ho-
nie przybyli postawie od Jagielly zyna Giedymina mołana
Litwy, Litwa i krajów Nadnieprskich, przyjechałi wzywać
swe królestwa do polski przyjechałi i wypierali się religii Nadnieprskich
która była katowchwała siurnae Proga Chrześcijaństwa, gdyby
Mu Jadwiga ręki swej nieodmówita. Lubo Jadwiga chciała
Wilhelma, lecz widząc tak wielkie trudności dla Narocu swego, wzy-
wała ofiarę z siebie dla Jagielly.

który wyuczony Artystą kulał Miary wrac z brzoisni swemi, otrzymat
na chrzciz Jmieg Władystawa, zostal koronowany w Turańowie i thro-
sem uznany roku 1386. GD koronacji Władystaw był najst
zaprowadzeniem Miary (chrześcijański) w państwach swych państwi-
cznych, i zaraz pokładowat Państwa Wileńskie, Lwowski,
Kijowski i Chelmiński. Gdy Władystaw był zatrudniony spra-
wami Litewskimi Węgry wkroczyli do Rusi (Kerwonę, kuz-
io, sobie podbił, lew Jeddwiga idzie przytomności Młoda i tanzowy
na wiele rozgromy Polaków, ugramiła Węgrów i ugranie Pa-
stwa wypędziła, potem zwyciężtwie niedługo się ^{Węgry} przeszyli Polacy, bo
sionier zawiadoma przywydanie carki na świat ryciej pęperwał
carka której dano Jmieg Aleksandra we trzy dni po narodzeniu umarła
roku 1399 pochowana zostala w Turańowie wraz z Matką. Władysław
stao powierzywszy rządy w Litwie Karimierzowi Skirgielle bratu
swemu z zaleceniem od siebie, siagzał na się nienawisci Włoda
brata. Był i innego który wymagał od niego rzdów w Litwie. Kto
mu Władystaw oddał. Chryścian niebóża uwerwani do tej ugody, przy-
ruchaię Skirgielle. Dali pomoc aby odryskat dawny swy zabieg i
dy wyprawdaię we wojska przeciwko Władystawowi, który
miedzy Canenbergiem i Grundwaldem w Prusach na polu 40 ty
sięcy poległ. Gdzie Mistrz ich Włoch Lungingen takie zgingt

poniey pod koronowem oim tywicy wyiast. Gdyby Władystaw nie
miał w sobie wojennego ducha byłby wojennych dążeń nieśkończył
lecz byłby wytypił ten niewdzięczny i burliwy zakon krzyżaków,
lecz wdawany się z niemi w ugodę na pośrednictwem z Łoony Krzy-
żaków z Mactawem Krolewem Przemyskim i Zygmuntom Cesarzem Niemiec-
kim byłby przyrzecz długi rozlew krwi Polaków, których do-
piero Karimierz 4 roku 1466 hodoznictwami wyrzucił. Władystaw
był wzywany do obciążenia tronu Przemyskiego przez Przemyskich posłanników
Mactawa ich Krola, była to chwila dla Narodu naszego pomyślna
i byłby się naród powiększył przez połączenie jedności tego
Cesarzkiego Narodu, lecz Zygmunt Cesarz Nie: swemi zabiegami
tylko potrafił wyrzucić z Władystawem podziśkować Przemyskich z ich ofia-
ry, tylko przyrzekł z Zygmuntom Cesarz Nie: z niemi pogodać.
Wykupił Władystaw Strabsko i Piskie które było dane od Boles-
ława Krzyżowskiego w posagu za Ludytę, córka jego Stefaniowi
Kolumana Krola Węgierskiego Synowi za 3 tysiące złotych wocy
Praskich, i wyrył od Zygmuntom insignia i korony Polskie które
Ludwik do Węgier był zabral. Zygmunt chytry i wyptaszczył się
niewdzięcznością Władystawowi potłócił Wilota by się Krolewem
Litewskim ogłosił, i przyrzekł mu potać koronę. Polacy ola-
wiając się by Litwa przez to niewdzięczna, zabraniając przyjąć Krolewem
Zygmuntom, dowiedziawszy się o tem Wilota zaprosił Krola do Łucka
i byłby na pewno wynagrodził do Władystawa tytuł Krola Litewskiego

Litewskiego, gdyby nie Zbigniew Oleśnicki i Jan Garnowski
byli tak żarliwemi o dobro publiczne i w iadnym sposobem nie
dali się nakłonić Władysławowi, w krótkim czasie Witolda zachować
naród od niespokojności który ustat w Grohach roku 1430.
Witold był pełen ducha wojennego rozszerzał granice i państwo pro-
biat, nieraz z Camerlanem Bogusławem Kijem swą ręką
gromił Tatarsów, Gataarów, Kiryziaków, Pleszków, Wielkich, Nowo-
grod i kraje aż do Kolgi południowe ustat. Wiedząc, że Witold
i Władysław żyją zachowali w grochu na podlażu roku 1434
położony w Krakowie prawił lat 48. Zostawił z sobą swą
żonę Elżbietę Kijowską która była cześną, dwóch synów
Władysława i Thaximierza, a z Anny córki Króla Litewskiego
wnuczki Thaximierza Wielkiego trzeci syn swój cześną
Kazimierz którą Grygoryjowi z Margrabi Brandenburgii
zabrali. Pod koniec życia i w starości wstąpił do
młodości, to gdy Władysław chciał wystąpić przeciw Dobrym
w Kiryziaków, którym Władysław Kijem, Opoli, rządził
leżąc po czasie panowania Ludwika w sumie 40 tysięcy złotych
zławił, gdy z niego otrzymał od Ludwika w podarunku, zwolnął
do Krakowa wyjechał Nowego Miasta, gdzie się zjechała
szlachta dla naradzenia się względem podatków, Sejm ten mo-
żna uważać za początek i początek Sejmów, gdzie stan szlachecki
ma prawo wchodzić w radę publiczną. —

Sejm

ki. Tym w Starodzie sielskim i poit wiatem polski i Litwa, natym
 tymie ustanowiono Sta i Slachty Litewskiej te same przywilese bez
 same urzedy co i w Koronie. Takie pieczyt następnostwo na troa sy-
 nom swoim na tymie w przednie roku 1430, ten musiat aa to po-
 lewicodzie i Slachty nadane przywilese od Ludwika i uwolnie od
 wszystkich podatkow. Ta jego prawnowania byl wystany Micholay
 Grzba Arny Biskup Gnieznski w Krota i Starodzie jako powst
 to na i sobor Konstantynowski ktory trwal pol awarta roku i konczyt
 sie 1418 roku, tam sobie wyrobil Grzba i Jutal Prymasa i nastę-
 pcom swoim w Koronie i Litwie, a to wozary i przeczeki ktore Grz-
 ba mial i Janem Drocowskim. Arny Biskupem Swowskim kto-
 ry i Chabietz Pilecki Wojewodzie i Sandomierska wzdow po
 Hrabi Granowskim Chabietu nie Kachelskim bracia Wladysta-
 wa zong bez dotolenia sie Arny Biskupa Gnieznskiego wazyt sie
 koronowai.

Go smierci Wladystawa Stugo czynili przeszkody niektory
 Polacy jakoto Prytek i Melwityna i inni Synowie Wladystawa
 prada do tronu i przyrzay jego matoletnosci, gdyz na ten czas
 mial lat 10. gdy zostal koronowany, wozary te trudnosci prze-
 rywizyła Sofia Matka jego wdarz i Kardynalem Olesnickiem
 ktory go koronowal dnia 29 lipca ro. 1434. i widny giello chęz
 ktorzyse odniesi i matoletnosci Wladystawa byo wy powiada wojne
 Zygmontowi Korybutowi ktory po Witoldzie M. N. Litewskim zgon

chuz się stał Panem Litwy, lecz zbity pod Wilkomierzem wrze-
trotybuta, został skazany na wygnanie przez króla, i udał się
do Węgier. Trzykroć widząc zniszczoną pastwizę Szwedzkiej, które-
mu dopomagali i niespodziewało się posłatków Niemiec odfe-
sarra który był wojną z szlachą i katolicką, zawarli stały
pokój w Przeszcu kusauskim z Władysławem. Po śmierci
Albrychta cesarza Niemieckiego Węgry Władysławowi oddali ko-
ronę, miał on wielkie przeszkody czynione względem obicia
korony Węgierskiej, bo Włowa po Albrychcie która była dziedzi-
cówną Węgierską, powitał zyna zwanego Ładysławem Pogro-
bowcem, którego i tronem jej, ukoronowali cesarzem w kolebie Ładys-
ława koronę Jego Stefana i też do Austrii uwieśli. Dla ukoro-
nowania musiano wyjść z grobu Jego Stefana inną koronę
i też Władysławowi skronie uwieścić. Władysław wyjechał
do Węgier rzadził w Litwie Karimierzowi bratu swemu, a w pol-
sce wyprawił Kamionikha. Po koronacji miał wrócić do
Polski, lecz wojna z Turkami do której namówili go Jan the
win Huniad i Jerzy Kastrak i Mandenberg Książę Albani zatrzymał
Wyprawa wojny wojska Polskie i Węgierskie przeciwko Amu-
ratowi i Cesarzowi Turckiemu, który chciał dawać Węgry do Pa-
ństwa swego przytężyć, prokował go zrazeliwie, wydarł mu
Stawiańskie kraje, a wojska Władysława nie pasty się do
w górach Macedońskich wzdzie gromić Turków. A wrat

Amurat był przymuszony zawrzeć pokój ugodziwy z Władystawem¹³
wzm w Segedynie na lat 10. Pales bog cesarz Wschodni, pryncer-
szy Władystawowi dał prosił ki, i zabronił Eurom pryncer-
szy do Europy ciego niedotrzymat. Papier Eugeniusz z pas uwol-
nił od pryncer-
Władystaw / Który uwy nił Turkom i w prync-
rach zsiłki, aby koniecznie uwył swego orzra do wypędzenia
Turków z Europy, i tym koncem resztat Papier cesarza niego. Kard-
nata aby Władystaw uwolnił od pryncer-
Władystaw Buza-
wicz ywory. Im po upływie lat 4 pryncer-
Amuratsowi, ksa radem niedotrzymat pryncer-
ani Pale-
olog ani Papier. Zgo madrit swe woyska Władystaw w okolic-
Wazny, i tam uwył, ksa radem Mu niedotrzymat, uwył swym
sitom rrua się na całą potęgę Ottomanów wzgardzić zwycię-
gdy iur zwycięstwa miał dokonywać rrua się ruchwał w tany
Janurabow go mi ich wzgardzić, ksa gdy konzwia się przed kim
wten czas stojony w Janurabow mżynie pobył ksa się po leg-
na plan staw, ferany kardynat takie zgingt a Munidd z nie-
sobitkami doit do Hegier, pamiz lna ta ksa była roku 1444.
Stracita Polska ksa za wescenie, z korego uwyłie uwył m-
rohować promyslowi, ksa zgingt miał do pury lat 28 a p-
wał lat 10. między tami w obwie zabrali Turcy m-
Władystaw podielit ziemie Wolosk na dwa Wojewodstwa z m-
mny kstoln synów po Aleksandrze Wojewodzie Woloskim, Woloski

Wolchuy Piarzowi a Stefanowi Multany wyrzucił, którzy przy
sięgę wierności i gotów Władysławowi wyrzucił. Za jego pan-
owania Łębniew Oleński Kardynał Biskup Krakowski
kupił St. Siewierskie od Władysława Hęcia ficerzyskiego, i od
tego to czasu dał się tytuł Biskupom Krakowskim Hęcia
Siewierskiego...

Stęgo Polacy niechcieli wierzyć powieszonej głowie Jerzyka
i wysłali Suchobulskiego do Grecji, lecz na powrocie tenże
policzył, iż, gdy Hęcia obrali Łębniewa ficerzyskiego
za syna Alberta ficerzyskiego swym królem, Polacy do tego
nie wierzyli o głowie i stronie króla. Lwotani Sępnice
i Sieradz i jednocześnie na nim ofiarowali tron Karimierzowi
Hęciu Litwackiemu bratu cesarza króla; lecz On Stęgo
się wybrał przyjaciel korony, Polacy uwarunkiem tym uporem
na Sępnice Piotrowskim postanowili uwarunkiem do korony Po-
lesława Hęcia ficerzyskiego, Karimierz uwarunkiem o tym
spiesznie przyjechał do Polski i w roku 1444 w Krakowie obier-
nady ficerzyskiego i tamże koronowany. Tituzę się Oleński
Kardynał Biskup Krakowski z Władysławem Opatowskim
Arce Biskupem Gnieźnieńskim o pierworzeństwo, na Sępnice

Sejmie w Piotrkowie roku 1454. byli pogodzeni przez
króla, w ten sposób: że królowi na sejmie w Senacie miał
zasiadać, i że od tego żadnemu Biskupowi bez wiedzy króla
skiczy niewolno iest starać się o kardynałstwo. Karimierz
zawet pierwszy z królów polskich mianował Biskupów
których dawniej kapituły obierali. Obywateli Prus
niemogąc stulicy zniesić, niesprawiedliwości i gwałtów dumy
Krzyżaków chcieli wziąć swym panem Karimierza.
Krzyżacy wzięli się do oręża, kiedy się przy posiadłości
Prus utrzymali, przez lat pięć krzyżacy wiodli woj-
nę z Polakami z taką zawziętością iż ze dwudziestu tysięcy
na Pomorzu i Prusach zostało się tylko trzyście, którzy
ogień pochłonął, samych krzyżaków do dwóch tysięcy
zburzono. Polacy podzielnymi szturmami goy odbrali
krzyżakom Malborg, Chojnice i Frydland, przymusili
ich do zawarcia pokoju który nastąpił w Goruniu roku
1466, przez który przywrócił Karimierz do Polski Wo-
jewództwa Pomorskie, Chełmińskie Malborskie i Higi-
Warminskie. Wschodnie Prusy zostały przy Krzyżakach
z warunkiem hołdownictwa Polsce, i królowi na wojsko obrony
Między

Mistrz Krzyżacki powinien osobicie do Króla i Senatu
odebrać Inwestyturę na lenno. Sprawiający ten niedzielną
Zakon Krzyżaków przez Konrada Higua Starwieckiego
brata Leszka 6go roku 1227 do Polski był tak długo przy-
cyną rozlewów krwi narocy, gdy nieustannie wyprami-
nasz trąpili, potoryt monie tych krwawych zapasów tra-
ktat Goruniński roku 1466. Rudolf Biskup Leontu
w Karyntyi Poset papieński, znowu sie przykładał
do zawarcia tego Traktatu, na stronę Polaków tak co: na
wstawieniem się Króla otrzymał godność Karynaty
i od tego to czasu Królowie Polski nabyli prawa nomina-
wania na Kardynatstwo. Karimierz nie był ożgiem
powiększył granice Polski ale nawet przez zakupienie
Higota Oświęcimskiego. Mactaw Higue Latański potdo-
wnikiem Polski został. Pó śmierci Jana Dobrego
kiego Króla Praskiego ofiarowali koronę Czechy Królowi-
nowi Władysławowi Karimierza synowi, iako pro matre
swey Prbienie corie Alberta drugiego najbliższe do tej ko-
rony mające prawo. Władysław wzięwszy z sobą siem
tyzicy iardy a dwa tysiące piekhoty, posłił się do Prask

frank, stangowsy w prądne, zostat awiesiony koronę. 20
Węgry niebóże zadowolnieni z rzędois Małceja Korwina
Kunniady króla swego, Karimiera królewicza syna
drugiego króla Polskiego do tronu weszali. Karimier
przeżywszy dwanaście tysięcy wojaka ięgnęł opieszałe do
Węgier, Małcey uspokoił Węgrów, gdy on nadzedł do
granic Węgierskich. Po śmierci Małceja Korwina Ku
nniady Węgry podzieliwszy się na partye iedni ofiarowali
koronę Władystawowi królowi freskiemu, drudzy Mał
mierowi trzeci zaś Albrichtowi królewiczom polskim.
lecz Władystaw król freski brat Jęh utrzymał się przy
koronie Węgierskiej, na co Albrichtowi przysłał lennym
prawem Hgatawa Glogauskie Opawskie i Kuroawskie
na Śląsku. Karimier prowadząc wojnę z Litwanem
Wasilewiciem i zarem Moskiewskim utracił Wielki
Nowogród i Siewiersk i część Ziemi Rusi. Tata
rzy kilka razy Polskę najędałi i rabowali, zemił
się na te najazdy królewicz Albricht z tawnem zwycię
stwem pod Kępesortynem. Umart Karimier z roku
1492 w Grobach z tego samego roku co Kryštof Kolumb
Amerykę odkrył.

panował lat 45. Zostawił z Dziećmi córki Alberta Lyo-
synów sześciu Władysława Króla rurem (Kreskiego i Wę-
gierskiego). Karimiera który jest polubony u Karet i Wę-
tych. Długo jego uprzywilejowa w Wilnie. Janu Alberta, Al-
mandra, Zygmunta, którzy ieden po drugim następnie
w Polsce panowali i Fryderyka Karolynata Księcia Pi-
skupa Gnieźnieńskiego i Biskupa Krakowskiego -
i córki siedm. Jadwiga małżonka Jerzemu Hiziem
i Prawarskiemu, Zofia Fryderykowi Margrabi Brande-
burskiemu, Elżbieta Fryderykowi Hiziem Sigi-
skiemu, Anna Józefowi Hiziem Po-
morskiemu, Barbara Jerzemu swanemu Bogaty Hizi-
em Saskiemu i Zofii Albertyni Hiziem która była Księżką
i saską. Joanna i Matylda w tym czasie
pomierali. Za Karimiera uchwalono, aby
Król bez doterienia się stanów Senatorskiego i Ryer-
skiego iadnego prawa niezwierzył się stanowi ani Kowny
wydawai, przez co władza Królewska iisnioną została.
Na Sejmie w Morawie ustanowiono roku 1468, aby sta-
nów Powiatu i Ziemi dwóch posłów wysłali na Sejm
i odtąd Kłakta nie tylko obywateli iadnego, ale
i stanowi powiatu

Kopernik urodził się r. 1473. w Toruniu roku 1493. Długo
wiz Ojciec jego z Thraakowa Sprowadził, stawny na ratę Europejs
Matematyki i Astronom, umarł Kanonikiem Warmińskim. 24
Jan Hugon i Filip Thalmach byli Nauczycielami Synów
Kazimierza Obydwa Dziejopisowice.

Do śmierci Kazimierza nieuszkodzone Litwini wyboru Króla
ogłosili swoim Księciem Aleksandra Braciego Syna zmarłego
Króla. Piast niezapomniał iesure prawa do tronu. Do tego
Jan Kie. Marowicki na Plocku mając stronników przybył
do Płocka na tym w powiecie ty sięgła koni. Polacy my
leśli oddać koronę Aleksandrowi, gdy Jan Albracht lubo
prawem starszeństwa po Ojcu miał tron osiągnąć, lecz Polacy
na wielkiy jego wyniosłości niechcieli go do tronu przypuścić.
Za wielnem staraniem Elżbiety Matki jego utrzymał
się przy tronie, i Fryderyk Kardynał Atry Biskup Gnie-
zński i Biskup Thrakowski brat jego obwołali go królem
dnia 13 sierpnia r. 1494. Do wstąpienia na tron przybył
do niego postawie Wenecki i Turcki, pierwsi z nich chciał
by Król przymierze zerwać z Turkami, drugi zaś dopro-
wadził się o potwierdzenie, które otrzymał; gdyż Albert

Albert na trzy lata przymierne przedturzt. Kupit Histero
Latorokie roku 1494 za 80 tysięcy dukatów od Jana Janusza
Hizgicia Latorokiego. Ziemię ptochą po cesarzym bezpotomnie pa-
nie Hizciu Sławowickim przystąpił do korony. Albert uje-
chawszy się z braćmi w Lubawę przedsięwziął z niemi
wyprawę przeciwko Wotochom, którzy zaanowu Garkow
Milkha wazy w kraj polski w kraszali. Wyprawioszy się na
wiele 80 tysięcy wojska uigynie do Wotoch, oblega Sierawę
najcielniejsze miasto Wotockie lecz bez skutecznosci, przymuszony
był uciąć ugodę z Hospodarem, polegając na niej gdy
uigynie nieostrożnie przez las zwany / Stukowin /
ponosi straszną klęskę od Wotoch, z niedobitkami do Ma-
liowa wraca. Stefan Hospodar Wotocki osmielony tem
zwycięstwem, wkracza z Turkami i Tatarami do Polski
i kraj wszędzie pustoszy aż do Halicza, lecz gdy i nadruy-
ca na rima zniszczył nieprzyjaciół wytki tak i i legło
przezto 60 tysięcy, osłabieni nieprzyjaciół tę klęskę, pro-
wa Alberta o polskoy który stanął z Turkami na lat pięć
Przytła dla Polski najpamiętniejsza chwila wygubienia
jadziów Tatarów tryumfem. Gdyż Szach Ahmet Men-
gli Han Tatarów dawolekich, Doniort Szolowi i z wato
tyrzig

tyśięcy wyjechał nad Dnieprem stanął, i czekał Mu król ²²przysłał prosiłki z Polski i Litwy, wygubił planie raskiem Thym
wytków, przywrócił Albert, lew Thaimach mając wpły-
wu tyle na Alberta że go potrafił odwieść od tego, przeto
rywśmy Mu że Gatawcy sami się wygubią, lew Mengli no-
stat pokonany przez Geraja Hana Thymoskiego, który
potem miał się na Polach: Fryderyk syn Alberta Kie-
zicia Saskiego Mistrz Wielki Thymosów wbronił się kot-
du czynić, Albert wyprawiwszy się z wyjątkiem przeciwko
Nemu, w Goruniu Apropolaję Thymosy roku 1568 umarł
pokonany w Thymosie panował lat 9. Na Sejmie Pol-
thymoskim roku 1496 uwolnił Albert Schachtz od ptaenia
wszystkich cett, na Kiege także uchwalono a by nikt z de-
nu Miejskiego ani Miejskiego niewarzył się do Thymosów
Thymosów.

Po śmierci Jana Alberta który zmarł, lew Thymos
nie, Polacy wzywali do tronu Alexandra jednogodnie, Statys
in obawiali się gdyby go nie brali ażeby Litwa od Thymosy
nie upadła. Przybywszy Alexander do Thymosa, był ko-
ronowany przez Fryderyka Thymosata brata swego

Thymos

rona rasi Aleksandra Helena córka Jwana Wasilewici
1. cara Moskiewskiego nie była wyrznaną greckiego koro-
nowanę miczostatą. Po koronacji pojechał król do Litwy
rządzący rządy wspólnie Fryderykowi bratu swemu, gdyż Jwan
Wasilewicz 1. car Moskiewski wkroczył do Litwy, lecz za przy-
byciem Aleksandra pokory stanął na lat sześciu. Czatary
rzmianowy Stefana Hospodara Wołoszkiego po zwycięstwie
wojsk Jana Czatara Lawolskich wpadli do Polaki i kraj
ci pod Sandonierami spuścizyli. Stefan przyjął szereg so-
bie Polaków, porzucił do oddania był przywieszony. Alex-
ander pojechał do Malborka dla odebrania przysięgi
od miast Pruskich, i aby tam Wielki Mistrz Litwyński
kole wytkonał lecz On wyjechał do Niemiec. W Litwie
zobaczył Glinickiego który miał wielki króty w królu
i który pochodził z króli Litwy i Pruskich był domowe
ratarki z Janem Zabrzeżińskim Wojewodą Grockim który
tytuł dokonał w królu i z Mu Wojewodę two rządził udebałne
którego porzucił Glinicki nawet zabił, za co prosił Jagmunt
1. go następcę Aleksandra został wypędzony z Polaki i utracił
majątek i godność...

23
Na Sejmie w Lublinie powstaly i przeczki między se-
natorami Świeżkami i Duchowensmi o pierwszenstwo
w Senacie, lecz uspokojonemi zostaly i przyznania
ostatnim pierwszenstwa. Tatarzy zapuszczyli suchor-
dy Podole Rus' i Litwę spustoszyli, nakazali król prze-
ciwko nim powsolite ruszenie, lecz śmiertelną chorobą
dotknięty oddał komendę Gliniskiemu, który doświadczy-
wszy Tatarów pod Mlekiem potwierdził ich na planie
przeszło 20 tysięcy, rabowano i wóz, i wielką liczbę
cierńców uwolniono których Tatarzy rabowali, przed se-
mem i komandem doniesli królowi o tem zwycięstwie
który okazałszy powieszkawość radości umarł
w Wilnie i tamże pochowany roku 1506. panował lat
pięć. Na Sejmie Radomskim wolności narodo-
wa ujęta większy wzrost, przez ustanowienie prawa
że król sam przez się nie mógł czynić bez dozwolenia
senatorów i posłów. Alexander postanowił w Wojewód-
twach i Lęgoniach Urzędników Lęgowych z dowódcy
którzy imieniem królewskim prawy pomiędzy
Obywatelami

Obywatelami - zgodzili. Za jego panowania Juliusz 2gi papież roku 1506 porwolił Kanclerzom i Prokanclerzom Duchownym sprawy kryminalne na otwarte sądzie bez sięgnięcia na siebie kar i cenw kosielskich, którym Duchowni na czynie cudze nastawać już niepodobali. Alexander zalecił Kanclerzowi Honorownemu Janowi Laskiesnu zebranie rozprawionych praw i uchwał polskich i tychże uporządkowanie, Dzierżen ten znany jest pod nazwiskiem Statutu Alexandrowa, jest on grontem prawniczym krajowego. Alexander tak był hojny że gdyby był dłużej panował toby był ratą, Polskę i Litwę - Rusiejską panował, darowizna ta przy końcu panowania Zygmunta Augusta na nieprawą umianę i do korony Polna nasadzoną została. Tęż same pozostały.

Po śmierci Alexandra Polacy jednozgodnie obrali królem Zygmunta 1go Higua Strogowskiego Syna Karimierza 4go który będzie w Wilnie został tam. Zaraz po śmierci Alexandra umianę w N. H. Litew. Przybywszy do Polski został koronowany.

w Krakowie dnia 24 sty. 1507 roku. Najpierwszem²⁴ dniem
było tego onego króla, myśli i dobro Obywateli i oświ-
cenia i karbu który przezabyt wielką rozumnosc jego
poprzedników został wyuczoną, do czego najwięcej mu do-
pomogli Kosielski i Szydłowicki Jan Bonner i Go-
micki. Litwa na ten czas niewymyślna i pokornosc i przychylna
burzen. które wyprzeł kmiat Michał Glinicki przez dumę i waga-
riedosi że tyle dokonał w owego króla i Janowi Dobry
i w tym wojewodzie Grodzieńskim Województwo zostało ode-
brane, ale naiechawszy go nowy rabin, i udat się do Wa-
sila Jwanowicza Kuzia Moskiewskiego który po nim pod-
biwszy Arzys potroina, przybrał tytuł cara. Pobudzi-
wszy Glinicki Wasila do wojny i Polsko, wkruczył on do
Litwy w bolygę wyjechał i niektóre zamki i były
na odgłos wojny wysłał Rygmunt Mikotaia i isle
który spiesznie sięgnie pod Mińsk który był z obłoz-
ny od Glinickiego, odstąpił Glinicki obłozenia i przepra-
wił się przez Dniepr gdy się dowiedział że sam król ie-
gnie. Rygmunt przeprawiający się przez Dniepra
nieprzyjacielem, stoczył bitwę, dolecho amocniejszyemi si-
mi nieprzyjaciela, a po korawoży go zupełnie wysła

wywyta Gierleia i Konstantego Kizia Ostrogekiego, by uigali
Szwedzki nieprzyjaciel. Podrowie si. rapszili sie pod Szwedz
Moskwy i wozgoscie stray ogniem i oniekiem spustozyli, arstaj
ruyruaju tamtych wazow. Wasil widze wojtko swoje klescio
ne i stray ar pod stolie i spustozony, wyzyta pstatow do Ly
gmunta i prosi o pokoy, ktory otrzymat. pod Marwanham
i wozgoscie Larnki zdobyte miaty. bydz. zworsone.
Glinzki na taki wyzn. karbitzay, zostat wywołany w raz
z swemi towarzyszami z kraju, strata honoru i najz. troski.
Morie Lygmunta. bytby nieukonczony tak pomyslaney wojny
z Moskwą, lecz. dalej iz. prowadzil ar do podbiicia tego punktu.
Wstargnienie Bogdana Wopwody. Kotoskiego na Polach
a Tatarow na Wolyni bytby przyrzeczony iz pokoy zawast
z Wasilem. Mylat Lygmunta Mikolaja Kamienieckiego
Hetmana przeciwko Bogdanowi, ktory byt iuz blisko
Lwowa i nawet zamyslat o wzieciu tego miasta. Szwedz
ienzki orgz Polakow potrafil zgrozni wiartomoz Bog
dana i do hotow przymsowii ro. 1516. Tatarow arz Mian
Ostrogeki pod Winowcem potoryt 24 Gynzie na plaw
i dowiedzieli Polak gny bit najerzniekow na ten czas.
Po tak swie,

Do tak swietnych zwyciestwach Zygmunt przystał na ²⁵ rękę
Barbara, córka Stefana de Lapol Wojewody Siedmiogrodzkiego
Maksymilian I. Cesarz Niemiecki widząc Polaków wsta-
wających chiał ich poniżyć, niewąwając się jednak wojny
prowadzić, lecz chłując chiał zniszczyć Polaków, i dla
tego pobudzał Pruszyaków i Moskuz by Polow wojnę
wywołali. Mistrz Pruszyacki Albrecht Margrabia Brand-
burski wstraniał się kółem i kladał Zygmuntowi, mia-
woszy przyobiecanie powściąć Maksymiliana. Miał dwa
nowicze latkie pobudzony o Maksymiliana upadł i Li-
twy z wojskiem pod komendą Elńskiego odrazu wyru-
szył zdobywosy Pleszków, i Smoleńsk przez szwab. Na-
dążył miał to pomysłownię wywsta 80,000 wojowha o
Wilna, lecz pod Orszą góy się spólkali z Rusami
Polskimi pod dowództwem His. Litwoskiego Jerzego
Szachiwilla i Jana Siwierzewskiego bój był, i wstał
pokonani, gdzie na placu przewsta Hetyży tego Moskali
i u nich z namomitych Bojarów i raz z dworem najwys-
szym Jwanem facłażynem do taty się wnieśli zwyciężcom
Po. —

Do tej pomysłowej porażce, gdyby się byli polacy udali za
niezobiciłkami, byłiby odebrali Miasta i Zambi które Moskale
poddali, lecz od tego wystraszona Zygmunda wyznał
chodząca z Prusakami. Maksymilian widząc nie teni po-
stępnę pobudzeniami Szlachty polskiej wchodzić nie może.
Chciał Zygmunda i pokrewieńców i rodziny swojej, i sta-
tego to konia atakował zjawił w Wiedniu, na który Zygmunt
wraz z bratem swoim Władysławem księciem Węgierskim
i bratem przybył. Zamysł Maksymiliana wzięty skut-
tek, bo Ludwik syn Władysława pojął Marię wnuc-
kę Maksymiliana, a Ferdynand wnuka Maksymiliana
pojął Annę córkę Władysława, temi to związkami
Maksymilian stworzył drogę swojej rodzinie do Króla
Węgierskiego i Czech. Na tym zjeździe staro-
przymierze między Maksymilianem, Zygmundem
i Władysławem, chciał Maksymilian koniecznie wię-
zną w wojsko Zygmunda i Turkami, ale niedostatek
tego, przyjechał on pośrednictwem pomiędzy Turczyka-
mi którzy się wyłamywali i podstępem.

Amery

Smierci cesarza Zygmunta Barbary wielkim zalem
ista wyrzutek i utraty tak cnotliwej Pani. Mawy-
milian radz swoja tyle dokazat, ze Zygmunt wie-
nit sie z Boną i Florecją Kizanią Medyolańską
i kobietą wyniosłego umysłu, chciwą i chytrą, która
zatruta i pokornosci Zygmunta w honore panowania
i była przyczyną wielu niesukcesów dla Polski. Jan
Nasib wraz z Gatarami kray pułtowili i lubo
wstali pokonani od H. Ostrogskiego i Stanisława Łane-
koroskiego, jednakże te zwycięstwa nie naćgodnity
strat poniesionych. Po śmierci Władysława Króla
Węgierskiego i Preskiego r. 1516. wystat Zygmunt
dotych Królestw, Chazmów swoich Łaskiego Arny
Biskupa Gnieźnieńskiego i Krzysztofa Krydłowce-
kiego Wojewodę Krakowskiego jako Opiekunona-
wskiego Ludwika syna Władysława. Mawym-
lian przyrzekłszy pośrednictwo między Zygmontem
Kryziakami i Panem Wasilewiczem, nie dotrzymał
tego, o wzajem pobudził Jwana Wasilewicza do wydzania
wrogów polaków, i Kryziaków którym nawet pod
dawość

dowodstwen. Schoonberga powitki postat, powty ten Mo-
narcha nieprerstat zskhodzie polsce az do smierci swojej
Albert Mistrz Krayzacki, w kroczyt w Amudzi i opano-
wat wiele miast w pomorskiej ziemi. Gatarzy na
Prus i podole, Moskale w Litwie. Zygmunt maj-
tytu rarem nieprzyjaciol wyzyta, przeciwno kray-
zackom Mikotaju Fisteia i Janu, ktorzy ich pokonali
Albert wiozł zewszty jego niewypytarecz i przykrywy
solie wojny, z rzucit z siebie habit i przyiz religii
Luterskiej, a będzę raufany wtacie Zygmunta z ktorego
Siostry pochodził, powit o powtór i nadania Prus
Wschodnich w manstwo, w czele tej nieprawd, bo
Zygmunt roku 1525. dat mu inwestyturę na Prusy
ktore po zejściu jego potomstwo miało obic a gdyby
tego nie było to miało przejść na jego familię
Wobnien Zygmunt powiaty Bydowski i Lemburski
Jerzemu i Barnimowi Kiz z tem Pomorskim wiostrzenem
swoim lecnem prawem podał, i w Gdańsku ich inwestyturę
Marowce po smierci Jana i Stanisława Kiz z Marowce-
kich było przyzłazone do polski roku 1530. Poutien-
ieniu wojny z Krayzackami rawał Zygmunt
pokoy

prokiny z Moskalami na lat sześci i z Turkami prokier
w zabierpienyt. Rus' od napadów Tatarskich. Po smierci
Ludwika 2go Króla Węgierskiego Synowia Zygmonta
który poległ na polu stawy w chwicie młodości
walcząc przeciwko Turkom pod Mohaczem. Węgry
ofiarowali koronę Zygmontowi której On tak jak
Szwedzkiej która mu była po dwa kroci ofiarowana
nie przyjął. Zygmunt chcąc jeszcze raz życia widzieć
syna swego koronowanym, dojechał tylko w polach w. i z
w 10tym roku Zygmonta Augusta syna jego korono-
wali z warunkiem, aby się na życia wyca do rządów
nie wstrząsał. Piotr Wojewoda Wotowski wiarotomia
chcąc się wytamować pod kotłą polsce z licznem wy-
skiem w kroczył na Pokucie, lecz zabity pod Oles-
tynem od Jana Garbowskiego Hetmana Koronnego
z utratą liczną wyszka. Dostali się zwycięscy te rdo-
byre które był utracił Król Albrycht na Wotowską
znie przez radę. Sejm złożył Zygmont na popar-
cie wojny Wotowskiej w Krakowie, lecz przez fałszyż
i Pomyłki swoje. Wziął Wojewodę Krakowskiego

i Józefa Thuryńskiego Prymasa został rzucony.
Urażeni na cłona Zygmunta ze pieczę po Krzysztofie
Kryśtewieckim nie udat Gamrotowi ulubionemu
Krolowi lecz Janowi Chłińskiemu. Gdy szym
na miernie się skończył wydał Zygmunt Wini na
prospolite ruszenie. Stanęło Stachty 156 tysięcy
pod Lwowem, Krol myślał iść z Wołoszyszan, podbić
raz na raworskie polce, lecz Stachta zamiast ruszenia
przeciwko nieprzyjacielowi wiodła spory z Kolem
bóże pobudzani od kmity, Zborówskich, Adrowicz-
ów i Gaxyskiego, których chciwosci nie mogły nasy-
cić Zygmunt, dwa miesiace rewały na sporach, Krol
nie mogąc uspokoić burzliwych umysłów do domu
rozpuścił Stachty. Garnowski pogromił Wołoszian
zdobywszy Chocim odebrał przysięgę na wierność i
kwa do Piotra Wajswady Krolowi. Po tylko Wołoszian
Garnowski uspokoił Jwan Wasilewicz z Lirnem woy-
skiem 80 tysięcy wkraczał, wystany przeciw niemu Gar-
nowski z Jerzym Radusillem, gromią woyiska Wasi-
lewicza biorąc Homle i oblegając Starodub, pomysłowi
ta

la przy naglita Wasila prosił w prośbie. Zygmunt
taty obciążony doznawał w swej sędziwej starości, go-²⁸
ryczy i zgrzytot których najwięcej była przy przynaj-
właśnie rona jego, zakończył życie w Krakowie
w: 1548. r. w 82. lat 82. panował lat 42. Zostawił
z Barbary de Lapol pierwszey żony swojej córki
Kwie Jadwige która była wydana za Joachima zgo
Elektora Brandeburskiego i Annę która w tym
wieku umarła. z Dony drugiej żony jednego syna
Zygmunta Augusta i córki który Elżbieta raz Lubona
Janowi de Lapol Królowi Nęgiemskiemu. Zofię wy-
daną za Henryka Księcia Brunwickskiego, Annę
która była żoną Stefana Batorego Króla Pol-
skiego i Katarzynę wydaną za Jana Księcia Lin-
landzkiego który potem był Królem Szwedkim.
Pod rządem Zygmunta kwitnął kraj we wnętr-
i był poważany wraz z Majestatem w Obcych, miała
zwiekszenia w Wielkiej i Małej Polsce, Ukrainie
i Podole które były do tego pustosze i zaludnione

z osty

zestaty nieprzebyte bory Podlasia ustaty pod wielkierzą
przemyslnego rolnika, i zamienione zostaty w ryżne
niwy. Chlubita się Polska za panowania Zygmunta
z wielu godnych mężów którzy się rozłożyli Cyryzmi
radz i orzkiem. Orzkiem Konstanty Hiegie Ostrogski
który w 33ch bitwach dwie tylko przegrał raz pod
Wierozą, drugi raz pod Sokalem, znaczniejszą zwy-
cięstwa jego są, pod Orszą potoczył 40 tysięcy na polu
Moskali, pod Wisniowem 24 tysięcy Zatarów wygładził
podnieć pod Stuckiem, Kamieniem i Pniskiem zbit
tychże 26 tysięcy. Jan Jarowski który pod Oberty-
nem zbit Wotoków potoczył ich na polu do 26 ty-
sięcy, Mikołaj Girley który gromił Moskali i Turczy-
ków, Mikołaj Kamiński, Przemysław Lanckoroński
Jerzy i Jan Szadziwittowie, Grzegorz Chodkiewicz
Jan Swierzewski, Wojciech Sampliniski i wale-
czny wódz Zaporożców Ostafi Daszkiewicz.
Radz i nauka styneli Piotr Gomiski, Samuel Maia-
jowski, Jędrzej Krzycki; Jan Łaski obydwaj Arzy
Biskupi Gnienninscy, Piotr Myszkowski.

Wielki Kupernik, Marcin Tiromer zwany 29
Lewiarzem Polskim, Stanisław Gorski, Trygostof
Smjstowski, Galerewski, Sieniewski, Rey. młody
Janicki. Królowa Bona która z innych miar była
bardzo skłonna do Polse, tę stała się tylko korzyść
przyniosła że wprowadziła do Polski wielu sławnych
Artystów którzy zachęcaли polaków do sztuki pięknej.
Za panowania Zygmunta Leo 10 papież na Rzym
Lateranenskim Soborze nadał na prośbę Zyg-
munta Janowi Łaskiemu Arcy Biskupowi Gnie-
źnieńskiemu i następcom jego tytuł Legatów Rzymskich
urządzonego Stolicy świętej prasa. Postanowił Zy-
gmunt Hetmanostwa dożywotne, gdyż te dawniejsze trze-
ty do ukończenia wojny. Za rządów Zygmunta
tego sekta Luterska z Niemiec rozprzasięła się w Polskę do
polski, Gdańskianie zostawili Lutrami i burzyli kil-
ka kościołów, ten pod regaurem tego czynu, byli wzmiankowi
ranni a inni na wygnanie i karani, jest i to wielkim
zawręciem Zygmunta i całego Narodu że gdy petyteta kró-
lowska w całej Europie dla różności rdan w Religii w Polsce
tolerancja była.

• Po śmierci Zygmunta tego syn jego Zygmunt Au-
gust na ten czas rządzą Wielkiego Księstwa Litewskiego
rządy objął. Po śmierci pierwszej żony swojej Dobro-
ty córki Ferdynanda I. Węgierskiego i Cesarskiego Krola
wznieśli się Krol bez wiedzy Cyryla i Narodu z Barbary
Radziwittówną wdową po Stanisławie Gasztołdzie Wasi-
wodzie Grockim, z którą pociągał do Krakowa, i po-
grzeb wspaniały. Cyryl wyprawił na którym rozay-
dowało się wielu wodziemskich postów. Pragnąc jak
najprędzej widzieć swoją ulubioną matronkę korona-
waną, stał się Sejm w Piotrkowie chęć na nim swo-
bady i wolności narodowe przeciwstawić i naradzić się
względem warniejszych interesów państwa, ten ten
zresztą bezskutecznie, z przyczyny wezwania wzwigłi-
z Radziwittówną. Bona czwarta Krola żona nie-
chęć widzieć swęj dawny poddanki wrocznym stopniu
godności, tyle ichiata doharać aby się Zygmunt z nią
rozwiódł, było wielu Senatorów i Biskupów których
sobie Bona ujęła w koniurnie sądzali aby Krol zerwał
zwigłi

30
zwierzki materskie, lecz August trwał statecznie
wprzewodzić w swoim, i nigdy niechciał na to
zestawiać, Gdy Piotr Boratyński wraz z innemi
postami, nakłinał Króla na Boga aby się rozwiodł,
odpowiedział im wspaniałomyślnie że fakto się
możecie i podziwiać ude mnie wiary w zaprzysię-
żonych obowiązkach stać was, kiedy koniecznie chce-
cie abym wiary mej nie niedotrzymał, miło ra mi
jest moja wiara niż wasze. Król też na wieść
Gdy nie mógł naród tego doznać by Zygmunt Au-
gust się rozwiodł, wymagał od niego na tym ślubie
aby Litwa z Polską pozostała, lecz On nie mógł tak
wielkiego dzieła uczynić. Tymczasem reszta zerwana i na-
ciśnięta się rozrosła. Po skonieczonym sejmie wrócił
Król do Krakowa, gdzie nieuczyniwszy sprawiedliwo-
ści talicy jakiejś chwili Akademii Krakowskiej, których
kilku studzy Probowca Frankowskiego sabili, bronili
jedną nierozdzielą którą oni napastowali, rozstali się
z kraju i udali się jedni do Niemiec drudzy do Czech
i Prus

i tam, wszyskiy prawie przyjęli religię nowowierw
i na powrotem swoim do kraju tę rozprzewili; i tak
się pomnożyła w końcu panowania Zygmunta Augusta
iż tylko 5. Senatorów katolików w Senacie Liwona i le-
dwie nieprzywrócić do tego że Biskupów mieli wdać
z Senatem. Patarcy w państwie kraj i nie użyłaby
dostępnieni w Carnowskiego pod Carnoprolem cu-
petnie zostali pokonani. Sierżant tutajnie trapi-
ty Karol a Karol niechiał radnym sposobem seymu
zwotać, lecz dał się nakłonić Carnowskiemu i zwotał
go do Piotrkowa. Tam struga były sprzeczki Senatorów
Świeckich z Biskupami, i tyle do karano że zabrano
no Biskupom nieci wyrozków wogółdem excoiucja,
a to z okazyi iż Stanisław Orzechowski Kanonik
Przemyski ekwyciwoży się nowej religii, porzuca
wzrostan duchowoy, wżenił się: na ja wyklęty był od
Jana Dziaduskiego Biskupa Przemyskiego i Chiego
pastora swego. Później Orzechowski wrócił do domo-
ści kusiota, i bronił wstady duchowney z tą karliwo-
ścią, jak wprzód na nią powołał. Zyczenia Karola
po tym

po tym seymie wziętych kutek i nastąpiła choroba
cyja Barbaraj w którą to chorobę dostał i ktadali: Kotły
Kigie Pruski, Lawenburski i Bytowski na pomoru.
Niedługo August uciekł się zwycięstwem swych nieprzy-
jaciół, bo Barbara wkrótce przeszła po chorobie umarła
jako mniemają niektórzy z radami trwającą do Pruskiej
Religii Luterskiej i Kalwińskiej wiatym. Trafiła się
choroba i wkrótce i słabeckie domy najstarsze
chwyty się nowej religii, i już mniemanie było na
drogę że ten zwrotanie Lutrem, gdy Biblia Luterska
i misjami swaimi zasługują dozwolit. Dzień go-
ski Prymas za probiegając swym się do dom
zwołat Synod do Piotrkowa, na którym wyznani
Wiary Katolickiej od stawnego Hieronima Biskupa
Warminskiego napisane przedmiesieniem Arny Biskupa
paupęto. Zygmunt August udał się do Gdańska
gdzie wielkie były kłótnie między Katolikami i Lu-
terami które ukończył. Stamtąd udał się do Krolewca
i był u Alberta Kigie Pruskiego gdzie ledwie zabity
nierozat

nie został po nim żaden resztek, który dla niego wypracował Al-
bert, pułkownik nabiewny i Armata była u niego Higua Wino-
wskiego, którego mógł spryskać w sobie krolewski. Nie-
długo Zygmunt August wstąpił, w związku z matką i siostrą
Katarzyną, Arystokratą Austriacką, wdową po Fran-
ciszek Konradzie Higua Mantuan'skim siostrą pierwszą
siostry swojej, z którą niedługo żył, bo po parcie w wielką
chorobę, nie mogąc iść, rozwiódł o który się w końcu tam
szedł już do Niemiec odestał. Rozwinięty odprawili się
pod roku 1555 w Turyngii pod Kälberem, na nim
Hufytem wyznaczone zostało przyzjęte, drugi w Pincowie
trzeci w Tandomieru, na którym wzięty nowowieny
wisty związku, między sobą skłaniali. Bona Huda-
wa matka Zygmunta Augusta straciła nadzieję roz-
dzenia synem, a stawia się Pania, przez niemały con-
chówce i przekupstwa umysłita wyjechała do Włoch gdzie
osiadła w Barre miasteczku Apulii w Krolestwie Ne-
apolitańskim, wyjechała ona z Polski wielkie sumy
pieniędzy, bo na przybycie do Krolestwa Neapolitańskiego
pożyła Filipowi 2. Królowi Hiszpanii 2430,000
dukatów pod obowiązkami odcięcia prowizji na domorze
celney

celniej w Loggia, Hugo Polacy opor czynili Bonie z wy-
wieszeniem tak wielkiej summy, lecz gdyż i sto to nieprze-³²
summa ta prawem dziedzicznym spadła na Zygmunta
Augusta i siostry jego, pod narowiskiem summy Re-
apoli tan'skich, Zygmunt B. użąd tych summ spada-
jących na siebie darował narodowi, a narod porzucił pro-
kurta Conventa i Stanisławowi Augustowi pozwolił
odtężyć i prowiżyć od tych summ, których On nie od-
biwał, niemógł na wiedzieć u kogo by się tych summ
upominał, gdyż one były lokowane w Krolestwie Re-
apoli tan'skiem, a to Krolestwo w porzucenym czasie
przechodziło pod różnych monarchów panowanie.
Wziął dotąd kraj i pokójności, lecz widanie się
króla z Wilhelmem Ary Biskupem Rygalim
którego Güntenberg widział i niewoli, poczyniło
narod do stugien wojny a morz białami. Dyktat Zyg-
munt August Karola Łachiego prosta użąd do Gü-
ntenberga, aby Wilhelma z niewoli wypuścił, który
za przybyciem do Inflant od prokuratorstwa został sa-
bity. Obrażony król tym haniebnym czynem i kraj
wodzi.

i królowa Wilhelma, wydał rozkaz na pospolite
rzenie, i pod rozkaz przystąpił. Fürstenberg zatrzy-
many przysięgł królowi, i pieczęć do oboru dążył. Faktory
na króla przed królem prosił o przebaczenie i pokój,
który otrzymał pod temi warunkami, iż musiał wypu-
ścić Wilhelma z niewoli, dobra mu powrócić i królowi
na kwarta Wienne 60,000 talarów wylczyć. Anglii po-
pięć lat królowi jako Wiel. Księciu Litewskiemu i Siedmi
te prowincje przysięgły sobie wzajemnie dawać po-
moc przeciwko nieprzyjaciółom. Lwów takiowy
nie podobał się Jwanowi 2. który był już z niechęcią
na króla i z siostrą jego Katarzyną pogawiedzona
z królem i powściąsał ją. Wiel. Księciu Litewskiego. Wprowadził
Jwan 2. swoje wojsko do Anglii pod bitwą wielomian
i kraj spustoszył. Fürstenberg bronie walczyć
kraj swego został przez adwokatów w Moskali
i mordercy zginął w więzieniu. Obłąkany Nowy
Mistrz Gottard Kietler, niemogąc wstrzymać rąk
nieprzyjaciół, gdyż i Bryk Król Szwedzki królestwo
w Estonii i one opanował, zawiera Pakt z królem
i jako Wiel. Księciu Litewskiemu oddał cały kraj pod opie-
kę

opiektę, z nekt sę Ketler tytulu Wielkiego Miostna³³
Kawalerów mieczowych i urzętu od Króla Turkan-
dyg i Semigalię w lenności pod temi samemi wa-
runkami, jakis otrzymał Albert Miostn Krzyżacki
od Zygmonta Igo ora lenności Prus. Przy Egzenie
Infplant do Litwy było przyrzeczone Stugiey wojny
z Moskalami którzy Polack wsturmem wzięli Lu-
bo Krol odniost zwycięstwo nad niemi jednak po-
tocka nieodebrał. Jwan 2gi cheze wzięty Polack
sukcesji ogłasza Krolom Infplantstkim Magnusa
Hig. Holstynskiego brata Fryderyka 2. Króla Dan-
skiego, sobie zaś darował tytuł protektora. Gdy
Tatary Krymowi zaczęli pustoszyć kraj Moskiew-
ski, Jwan 2gi przysyła posłów do Króla prosić
o pokój który stanął na lat 3. Magnus z nekt
sę tytułu Króla i pretensyi do Infplant a Jwan pro-
tektore, W czasie wojny Moskiewskiej lewosie nie prz-
szło do wojny z Turkami a to z tej okazyi, Woj-
ciech Łaski Wojewoda Sieradski i Higie Dymitr
Miron.

Włodzisławski, bez wiedzy króla, weszli do Kłotok i osadzili na
miejscu Aleksandra, którego wypędzili na Hospodara Jana
Grigiana Greka. Głównym urażeniem wycałał Górną pod imie-
niem Stefana na gospodarstwo, który pokonał wy-
grazianą i Włodzisławskiego wziętą w niewolę, odesłał go do
Konstantynopola, gdzie i życie utracił będąc zamieszony
ciężbą na karku i strachami przeszłości. Górna będąc przy-
wrotną, śmiercią Włodzisławskiego, gdy pędził w niebezpieczną
Cimara uciekł do Polski, lecz Soliman żądał wydanie jego
na rozkaz króla, został więc w Łowiczu, i tak się zakończyła
ta wojna, która uchwalać się prywatnych osób, która nie
powiązana Polska do wojny z Turkami. Wzrostł w dzie-
jach polskich, rok 1569. na Sejmie Lubelskim rozstrzygł
Zygmunt August, dzieła dobronai, i uziębł ostateczne
złączenie Litwy z Polską wraz z Podlasiem, Wołyniem
Podolem, Ukrainą i Prusami, Inflantami, a prawem
własności a Księstwo Kurlandzkie prawem lennem w pol-
nie do obu narodów należeć miały. Na tym Sejmie Albert
Fryderyk Król Pruski publicznie królowi składał, gdzie też po-
stawie Elektora Brandemburskiego i Margrabi Ansbach-
kiego dożykali się chorągwi, na znak następców, gdy by-
li żywi.

ta familia wygasta, Janowieranie ktorzy sie byli zad-
wolnieni z komisarzy ktorzych im król przyzwał, wy-
stany zostal Stanislaw Maszkowski. Biskup kujawski
ktore im przepisat prawa i te byly rwane Maszkowskie.
Spokoynosi ktora stworzila chwile polackow z rozado-
i sprawiedliwosci Zygmunta Augusta, w ktorej w wielki
rial sie ramiemita, bo gdy król przed swoim wycho-
dzeniem krzech letniego przyznierza z Moskwą, wyszedł
z Warszawy dla wierzego sie powietrza do Prusyna,
gdzie roku 1572. umarł majze lat 52 panował lat 26
nie zostawil a powtorzonego potrzykowi matczyniwa.
Król ten lubo do 14 roku był słowny wamem ko-
bictami, jednak był rozdzier sprawiedliwy, w boju wa-
leżny, Ciesni Monarchowie wielce go podobiali, i o ta-
tego obrat go szedł Maksymilian 2gi między sobą i o-
stronem jego królewicem Węgierskim. Miał także
realizację protektorem swym użycy. Król ten wam
użony rozkrewiat także nauki pomiędzy nasadem mo-
wit doskonale językiem Włoskim i Łacińskim tak jak
Cyryl tym ktorego w Litwie najwiecej starat się rożnys.
Na niego nawsze pisze Kanonizacye krajowe po polacku.

Chlubita się polska z wielu uwronych męzów jakimi byli
Stanisław Staryusz Kardynał Biskup Warmiński
a potem Penitencyaryusz Wielki w Rzymie, Stanisław Bre-
chowski, zwany Demostenesem polskim, Andrzej Grysz-
Madrzewski biegły polityki, Klemens Janicki: Jan Ko-
chanowski - Rymotwórca Łukasz Górnicki: Krzysztof
Ważewiecki dziejopisowie, Bartłomiej Paprocki Ródzina
Dziełem nastąpiły się Dygniarze Młikhalay Andriewit
Gregorz Chodkiewicz, Sion Kurita, Roman Sangusko
Pac, Stanisław Leszczyński, Florian Lebrzyński,
i Aleksander Potulinski. Świetnym stanie była pol-
ska za jego panowania pięciu wielkich Książąt kot-
dowało, jako to Krz: Kureciniski na Pomorzu u Adry
Krz: Pruski dwóch Hospodarów Maltaniski i Włostki
na koniec Krz: Kurlandzki. Za Zygmunta Augusta
na Sejmie w Piotrkowie r. 1562. postanowione było
Kwarianne Wojsko, które było utrzymywane z dwa-
tęć części dochodów królewskich, którego powinności było
stred. granie od napadów Tatarskich. Skonczył się za jego
panowania sławny Sobór Synodalski który od roku

roku 1545. pod trzema papierami Pawłem Bim
Juliuszem Bim i Piusem H tym sięgnął się do roku
1563. na którym przeżywał Stanisław Horyw³⁵
fest. w wielkim zasmuconym narodu i krowa i i.
gdy wrócił Europie krew się lata w Polsce była ro-
stawiona wolności sumienia kardemu. Powstała
za Zygmunta Augusta roku 1568. Dniekzprospoli-
ta Babiniska od wsi Babin w Lubelskiem które
był dwiżciem Przonka iarto bliży i rtowick. Wtedy
Dniekzprospolitej postanowili sobie senat i innych
urzędników, miała ona na nasade, po prawach obywa-
jów przeciwko kłopotu i innych, i taki gdy tego
ustyżeli chętniejszego się z owym i krowy loney, nary-
wali go Hetmanem Dnie: Babiniskiej, gdy kto rze-
do wierzenia nie podobną opowiadał był zwany krow-
clorrem, gdy wielkoosprawiać o Geologii był krowomony
Przymasem gdy kto się chwalił z dobrych krowi powo-
został Lowceym, i tak kardemu stawoniz dawali
tytuł według jego rozprawy.

C
v
a
c
m
u
p
g
a
i
v
d
p
r
m
l
te
st

